

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an **60** coroane. — Pe șase luni **30** coroane. — Pe trei luni **15** coroane.
Ziarul apare **Martea**, **Joi** și **Sâmbătă**

Corespondențele

se se adresează Redacției «Telegraful Român», Strada
Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. —
Articole nepublicate nu se împozază.

Prețul inserțiunilor, după învoeală**Abonamentele și inserțiunile**

se se adresează Administrației ziarului «Telegraful Ro-
mân», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

O arteră osificată a bisericii

Conștiința dela Sinaia, la care și-a dat întâlnire lamura fruntașilor bisericii noastre din toate teritoriile României întregite, clerici și mireni, a primit ca bază de discuție pentru unificarea organizației întregii biserici românești Statutul nostru organic. Este acesta un titlu de glorie al bisericii noastre ardeleane și un nou omagiu adus marelui ei organizator, nemuritorului arhiepiscop Andrei Șaguna.

Experiențele făcute în curs de o jumătate de veac de viață constituțională sănătă în măsură de a arăta lacunele, ce constată astfel mijloacele de perfecționare, pentru că viața orașă organizează să servescă drept cel mai potrivit stimulent de progres al vieții bisericești naționale.

Toate aceste chestiuni sănătă de cădere bărbaților dela cărma bisericii, cari au avut rolul de conducători în exercițiu și controlul aparatului constituțional. Dar nu va fi superfluir nici contribuția celor ce privesc funcționarea constituției de Jos în sus. Voi face deci cu acest prilej căteva observații asupra unei singure părți constitutive a organismului bisericesc din provinția noastră mitropolitană, asupra protopresbiteratului.

II

Biserica creștină are la baza sa o dublă temelie: principiul ierarhic și sindicalitatea. Ambele principii au o tradiție, care urcă până la viața primilor creștini, a apostolilor. Ierarhia este instituția ca o concepție monastică a lumii vîzute, iar sindicalitatea a fost practicată de inișii apostolilor, cari în soborul tuturor creștinilor s-au slăbit pentru înlocuirea lui Iuda cu alt bărbat vrednic.

Această imbinare fericită a principiului monastic cu cel constituțional, ca un corectiv democratic, impiedează absolutismul în biserică și între imprejurările externe prienește, pe cari biserica ortodoxă nu le-a avut, îngăduie o dezvoltare armănică a organismului bisericii până la cea mai înaltă potență.

Statutul organic, redactat pe baza acestui caracter genuin al bisericii antice creștine. Preciderea ce o are sindicalitatea mireană asupra ierarhiei, n'a fost strâncioasă între imprejurările noastre politice, căci singură ierarhie n'ar fi avut atâtă rezistență față de atacurile guvernelor ungurești, dacă nu s'ar fi răzimat pe întregă națiune română, constituită în sinoade parohiale și eparchiale.

III

Părțile constitutive ale unei dieceze sunt parohia, protopresbiteratul și eparchia. Acum toate constituțiile din lume prevăd pentru corporațiunile inferioare drepturi limitate; pentru corporațiunile superioare, compuse din elemente mai intelectuale și cu mai mult simț de răspundere, le acordă drepturi mai mari. Statutul organic însă prevede autonomie destul de mare, poate prea mare, pe seama parohiei, tratată însă foarte mașter protopopiatul. Așa de pildă sinodul parohial are drept să-să aleagă pe parohul său, pe când sinodul protopopesc are numai dreptul de cindizare.

In epoca reformației sinodul protopopesc numit și *soborul mic* era compus numai din preoți și avea drepturi mult mai extinse. În acest sobor se alegea protopop, se designau deputații pentru *soborul mare* electoral. Soborul mic avea și drepturi justițiere și penale asupra clerului și poporului din protopopiat. Toate aceste drepturi le-a pierdut sinodul protopopesc, și conform paragrafilor respectivi din Statutul organic abia dacă mai are pentru ce să existe. Această operație ce s-a făcut protopopiatului în congresul legislativ din 1868 nu poate fi decât rezultatul conflictului dintre ierarhie (repräsentat mai mult de consistorialiști, decât de Șaguna) și aderenții sindicalității mirene (repräsentat prin ideologii democratice).

Consistorul pentru a-și întări văză și autoritatea tindea să asigure oare cari prerogative organelor centrale și astfel a lipșit de unele drepturi cîștagite protopopiatul; de altă parte mireni au combătut cu inversunare corporațiunile compuse numai din clerici, cum era soborul cel mic, așa că acesta a fost aproape decapitat; făcând însă concesii consistorului au obținut pe sama sinodului și comitetului parohial sfără de competență, pe care nici cea mai democratică corporație similară din lume nu o are.

Aplicarea rațională și măsurată a ideilor democratice precum și experiența făcută cu statutul organic ne-arăta, că s'a făcut în privința acestuia un salt prea mare.

Biserica este o instituție de drept divin. Deci conducerea ei în cele spirituale revine episcopatului și organelor centrale, cari vor da directiva și vor exercita controlul asupra organelor inferioare. A conduce însă corect chiar și numai o dieceză, cu privire la toate funcțiunile administrative, și imposibil. S'a văzut acesta când d. p. a fost la ordinata zilei regulare stoliei preoțești, care nici dela centrul, nici în parohii nu s'a putut rezolvi, ci tot numai

prin corporațiunile protopopești (v. nr. 78 din Gaz. Trans. 1916 și nr. 2 Tel. Rom. 1918).

Deçi se impune necondiționat o descentralizare. Aceasta însă nu poate merge până la limitele extreme.

Nici poporul cu o cultură veche nu a dat în constituiție lor civile pe sama "celor mai inferioare corporațiuni drepturi, pe cari le exercită la noi sinodul și comitetul parohial. Nu este chestiune publică bisericească, pe care sinodul și comitetul să nu o săibă în competența sa. Alegera preotului, a învățătorilor, dările bisericești și școlare, chestiunile culturale, controlul moralității publice, toate le leagă și deslegă comitetul și sinodul parohial.

Dar dreptul în mâna omului simplu este o armă, de care foarte adeseori nu se stie folosi. Democrația împinsă la extremă cade în demagogie, unde nu toate au cei buni și vredni și se validează. Cunoaștem cazuri, când o alegere de preot a înrăujat și agitat o comună anii de-a rândul în mod pagubitor. În satele noastre băntue atâta patim, se ciocnesc acolo atâtă interes, că aproape toate își au ecoul în organismul parohiei, așa că preotul își fără-mijea activitatea și își consumă nervii în lupte sterile.

Toate considerațiile conclud deci spre o descentralizare limitată, care se va opri la protopopiat.

Sinoadele protopopești sănătă compuse din cele mai intelectuale elemente ale trac- tului, sănă destilate de patimile și interesele satelor și au desvăluit cunoașteala a trebuințelor unui trac.

Organismul protopopiatelor, dacă va fi întărit, dacă i se va largi sfera de activitate, poate deveni un brâu de forturi în susținerea prestigiuului bisericii cu tot atâta lumină aprinse pe întinsul hotarelor românești.

Statul român va lua asupra sa multe din problemele, cari până acum li reveneau bisericii naționale; biserică va putea să-să aducă ceasack și să-să lărgăască sfera sa de activitate. Actele de caritate publică, ocrotirea orfanilor, propaganda religioasă, combaterea curenților antireligioase, propaganda culturală, toate pot fi cu mult mai efectiv direcționate și susținute prin organismul protopopiatului, decât dela centrul diecezei sau prin parohii izolate.

S'ar putea de un rol mai mare protopresbiteratului în procedura pentru înstituirea parohilor și administrarea averilor bisericești.

Cei competenți vor afila proporția cea mai justă între elementul cleric și mirean, care va constitui această însemnată arteră

de legătură între poporul drept credincios și ierarhia biserică noastră și vor fixa și cadrele conform importanței sale. Eu am voit numai să atrag atenția celor chemați asupra problemei.

Accentuez că o sferă mai largă de autonomie ar putea să introducă viață și în corporațiunile protopresbiterale, dintre care foarte puține au avut îndrăzneala să pășască peste cadrele strămte ale șs-ilor din Statutul organic și să la inițiativa pentru acțiuni binefăcătoare de ordin filantropic, religios, școlar și cultural.

Interesul bisericii și al națiunii preinde acum, ca fiecare centru protopopește să fie un adevarat focar de lumină a evangheliei lui Hristos și de răspândire a culturii naționale. Deci pentru ca circulația unui curent de viață religioasă și culturală mai conștientă să poată trezi toate forțele organismului nostru bisericesc de sus până jos, transformînd veriga de legătură, care este protopopiatul, din starea actuală de simplu oficiu de transmisuire dela parohie la eparchie și de aici îndărât, sotocin că va fi neapărat de trebuință, ca în studiu, ce se fac pentru modificarea și completarea Statutului organic, să se dea tuturor corporațiunilor protopresbiterale o sferă mai largă de activitate, și îndeosebi să se ia măsurile necesare, ca la sinoadele anuale să sită nu numai dreptul, ci și datorința a lă parte toții preoții din protopopiat, căci chestiunile cari se pertreacă și decid acolo, pe toti trebuie să-i intereseze și decid acolo, pe toti să fie factorii de căpătenie la îndeplinirea tuturor deciziunilor de interes obștesc pentru protopopiatul întreg.

*Emilian Stoica
preot.*

Scoala și răsboiul

II

Relele cauzate școalei, prin lungimea răsboiului, sănt destul de mari.

Vom însărcă căteva din aceste scăderi, sărăcă a avea pretinenția, să le dăm pe toate,

1. Învățătorul mobilizat, în decursul răsboiului și-a căstigat ce și drept o mulțime de cunoștințe. A ieșit însă din ogaga obișnuita, să desvăluă de a mai instru cu arta pedagogică pe care o avea înainte de răsboi, în transege n'a mai putut ţine cont de progresele realizate pe terenul pedagogic. Un fel de noroc, că aceste progrese n'au luat proporții atât de mari, încât un învățător conștient și cu o inimă românească să nu poată completa, ceeace în cursul răsboiului a fost silit să neglețe.

2. Până când ceicea lipătu în transege se îndușoau până la lacrimi văzând scriitori facute de mâna copiilor lor, cei rămași acasă abia dacă mai ţineau cont de școală.

Năpăditi de năcurile zilnice ei atrageau și pe micuții lor la lucrările lor, lăsând școala în grija învățătorului, care descurajat de această nepăsare, n'o mai cerceta nici el regulat. Astfel, educația și instrucția în acești 5 ani din urmă și sub critică. Am avut trista ocazie să văd cum elevi din clasele superioare abia erau în stare să făcă în mod simplu de tot cele 4 operațiuni, sau să sgârde cu mare migraleală pe tablă o zicere simplă în construcție și formă.

3. Materialismul hădos a inficiat sufletul nu numai al țărânumului nostru și al copiilor său, dar chiar și al învățătorului. Răvnă după căștag și din cauza afără mare,

chiar și acum după revoluția din toamnă a dat oriciunii să înțeleagă, că o avere căștagată cu puțină trudă, n'are preț. Cred că orici-are om, — să-i fi fost moralul căt de scăzut — în timpul revoluției și-a zis: «A fi cinstiștel cel mai mare lucru».

4. Duhul anarchic, duhul de distrugere, infiltrat în eei mari pe difereite cămpuri de luptă, unde nu toateaua deli lipsă arăztoare, ci mai de multe ori pentrua se paradeze cu căte o astfel de faptă, ii făcea pe unii să ia cartofii Polonului, alții sunoapi de grâu neimbălități, folosindu-i ca așternut, ear pe alii găină și porcul Italiianului, lăsând oamenii în urma lor planând dimpreună cu copiii. Dărămărea de case și folosindu lor la transege, sau recchiționarea vitelor din partea celor nechietăți, de multe ori era incurajată și de superiori. Ne întrebăm cu groză, că ce facem în școală cu copiii astfel de oameni?

5. Moralitatea la începutul răsboiului părea că crește, dar mai târziu ea a scăzut foarte mult. Venind țărânum nostru în contact cu tot felul de oameni, să-i insușit dela acestia tot felul de apucături rele. Tot simțul moral sădit în inimile lor în decursul anilor de școală, ear mai târziu prin biserică, a fost aproape distrus în ultimii 2–3 ani, de urgia răsboiului.

Extras dinordonanța Nr. 21 și 25 (Modificată)

1. Vor fi considerați ca infractori:

a) Acei care sărăcă rea credință, prin localuri publice, gări, trenuri, pe străzi etc., vor comunica, colporta, comentă, în ore chip, stiri fie adevărate, fie înmaginare, sau păreri relative la operațiunile de răsboi, situația și dislocaarea trupelor, dispozițiunile autoritaților militare, sau orice cheștiune privitoare la armata română.

2. Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 lei.

Când-foaptele de mai sus se vor fi săvârșit în scop de a spiona, sau trăda, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare, în timp de răsboi.

Organizarea universității din Cluj

In scopul reorganizării universității din Cluj se înființează pe ziua de 1 Iulie 1919 — pe lângă consiliul dirigent român din Transilvania, Bánat și părțile ungurene, o comisie universitară, care va funcționa până în momentul când va putea fi înlocuită prin senatul universității din Cluj, compus din consiliile facultăților acestuia.

Comisia universitară constă din 20 membri și anume: din 12 membrii dela universitatea românești existente (cate trei de fiecare facultate) numiți de consiliul dirigent și din primii 8 profesori universitari ardeleni recomandanți de cei 12 direcții concurențiale la catedrela din Cluj și numiți de consiliul dirigent.

Comisia universitară se împarte în 4 secțiuni pentru cele 4 facultăți (litere, științe, drept și medicină). Ea este prezidată de comandant general al consiliului dirigent, care a în același timp și președinte secției.

Sedintele comisiunilor se vor ține după trebuință. Ele vor fi convocate de comisarul general. Membrii vor beneficia de o diurnă și pentru zilele petrecute pe drum. Cel mai bătrân dintre membrii prezentați este substitutul președintelui, cel mai tânăr secretarul sedintelor. Hotărârile se iau cu majoritatea voturilor membrilor prezentați și sunt valabile numai dacă la sedință sunt mai mulți decât jumătate din membri. Voturile se fac în mod secret; președintele nu votează, dar votul lui decide în caz de paritate.

Sfera de activitate a comisiunii este: să propună catedrelle necesare pentru singurătatele facultății; să cerceze cererile, documentele și lucrările intrante la concursul pentru catedre vacante și să recomande pe candidați, fie dintr- cei ce au concursat, fie dintr- profesori români sau străini, cari ar fi dispusi să primească ro- catedră la universitatea din Cluj. În cazuri de comisiunea poate cere cu privire la opera și înscrise a candidaților și avizul sau rapoarte înscrise dela profesorii de specialitate în afară de membri.

Comisiunea universitară va recomanda consiliului dirigent persoane cunoscute el, pentru postul de profesori titulari (ordinari) pentru postul de profesori agregati (extraordinari) pentru postul de profesori stagiaři și pentru postul de profesori docenți.

Profesorii stagiaři sunt angajați pe termen de trei ani, în care timp el trebuie să se supună unui examen de abilitate. Față de ei consiliul dirigent nu este legat prin nici un angajament, decât pe timpul acestor trei ani.

Docenii privați pot fi numai acel ce au trecut examenul de abilitate.

Comisiunea universitară lucrează în sedințe plenare și în sedințe ale secțiunilor. Raportările secțiunilor cu privire la listele catedrelor și la candidați se votează în sedințele plenare, fără discuție. Dacă propunerile secțiunilor nu intră în majoritatea voturilor. În comisiune, se pun din nou la votare. Dacă nicăi după a doua votare nu se poate obține majoritate, se trimite înapoi la secție, care a dateare să vie cu urmă report.

Propunerile comisiunii universitare se transmit consiliului dirigent, care va numi profesori dintr-o candidație pe cari comisiunea prin raport întemeiază să recomandă ca credință, sau ca cete comisiunei propunerii nouă.

In cazuri justificate consiliul dirigent își rezervă dreptul de a proceda și în afară de cadrele acestor propuneri ale comisiunii. (B. P.)

Un apel la unirea oamenilor politici

Despre încercare de unire a oamenilor politici din regat, scrie ziarul *Dacia următoare*:

S-a anunțat că de Teodor Mihali este în București și că scopul venirii sale era să încerce să înțeleagă a fruntașilor politici din vechiul regat, ca lupta să începeze pe teritoriu politic.

Misiunea aceasta și-a lăsat-o pe Mihali singur, fiindcă în Ardeal este un current pronunțat printre români, care nu văd altfel încetarea stării provizorului de azi și prin urmare începerea muncii efective de consolidare, de căt prin unirea tuturor forțelor politice, hotărâte să trăiască România Mărăță.

Luptele politice de la noi, nu și pe este. Carpați un răsunat, care uneori proximitatea mai mult rău, de căt se poate închiupe, iar în răndul celor cari s-au îndoit de înfăptuirea României Mari, provocă adesea dispoziții accentuate de îndoială și acum.

D. Mihali și-a pus în București planul în aplicare. Stărioul să a sus la Ioan Brătianu, la de Take Ionescu, la de Marghiloman, la de Iorga, la de Mihail Cantacuzino, la de Ion Grădișteanu, și li-a exprimat credința sa, facând apel îninom, ca dispuția politică să faceteze, să se unească toți într-o formare unui guvern național și astfel să poată porni munca pozitiva a răndurilor țării.

După ce a văzut pe fruntașii politici, a venit la noi la redacție.

Am trecut cu mult interese o oră de con vorbiri, care s-au încheiat cu expresiunea d-lui Mihali, că pare a fi răsunat în puțină chemarea sau pentru înțelegerea bărbaților politici din regat.

Intre amândouă, care au determinat pe Mihali să încerce unirea oamenilor noștri politici, este unul, care a îbolosit important ca mijloc de influență asupra casadelor de abuzuri și fraude, care să s'învătă pe colo și în atmosferă din Ardeal.

Ne spune de Mihali:

— Când guvernul ar fi alcătuit din reprezentanți ai tuturor partidelor, atunci ar fi astăză cetea, domnici de a fi satisfăcută prin tot soiul de permișie și mai ales nepermisie, că va fi peste putință să fie satisfăcută.

Măsurile care s'ar lúa, ar fi luate imperios corespunzătoare mărcii multimi. Individual fiind prea mulți de impăcat, va trebui ca toți, ca toată populația să beneficieze de dispozițiile unei administrații unitare.

Dl Mihali ne mai vorbește și în chestiunea — cea mai curență chestiune — față de decisiunile conferinței de pace.

Rezistență, bine. Dar pentru moment, trebuie să se facă ceva efectiv, care să îmbârce o mai dură legătură cu rezistența morală de a nu primi condiții nedrepte, necorespunzătoare aspirațiilor de libertate ale statului național român.

Acel ceva efectiv, care să dea o tărzie rezistență, îl vede într-o atitudine de împăcuire cu unii vecini... (Unguri).

Dl Mihali a spus la unire, căci trebuie neapărat să se înceapă activitatea, ca să pună în stare de producere bogățiile naturale ale Ardealului.

Si în acest domeniu și nevoie de o politică economică unitară...

Declarațiile lui I. Maniu

Într-o convorbire avută cu ziaristi în București, la 11 I. C., d. I. Maniu li-a declarat următoarele:

Conferența de pace nu numai că a nescosit tratatul de alianță din August 1916 al României, dar a trecut și peste dreptul de auto-determinare Wilsonian respingând plebiscitul pentru Băntău, cerut de delegații români.

Drepturile minorităților, sub controlul maiorilor puteri, sănt inprecise formulate și insămisibile, întru cei nu să năsto încă formula obținătoare pentru toate statele.

O asemenea clauză este jignitoare pentru poporul român, care prin hotărârile proclamate la Alba Iulia a pus la temelia Statului român mărit egalitatea de drepturi și libertatea pentru toate naționalitățile și confesiunile din cuprinsul său.

Nu se putea ca poporul român de peste Carpați care a fost victimă asupra altora, în casă liberă să nu nescoscoasă drepturile altora, și din asupra că se face asupră. Este un exemplu foarte periculos în Europa astăzi de români că, în Imprejurări excepționale și deplină nestingeri de celelalte naționalități conlocuitoare întregă putere din stat, au îndeplinit, totuși, fără înțîrziere și fără rezerve veredictul politice proclamate la Alba Iulia.

Chestiunile economice prevăzute prin tratat cuprind primejdiu prin lăsarea tranzitului și a văimilor la disprezzire străinătății.

Cu asemenea clauze sănătușe puși în neputință de a face față sarcinelor financiare ale răsboiușilor și de a ne crea o industrie absolut necesară unui stat modern bine-inchegat.

Asupra politicei de rezistență față cu aliații noștri, car vor să ne impună o pace nedreaptă, numai o solidarizare desăvârșită a întregii Români postea influență conferință.

De aceea în lăsa parlamentului și nevoie de găsit un guvern care să fie expresia cea mai desăvârșită a unanimității românești...

Congresul comercianților

În sala Asociației, în Sibiu, s'a înținut Sâmbăta și Dumineca cel dinăuntru congresul de comercianți români din Transilvania, Bănat, Marasmir și Crișana.

Au luat parte la congres, în Imprejurările actuale grele de comunicăje, peste o sută de persoane, între care și delegați din București. De față, la deschiderea primei ședințe, este și dr. R. Boila, șeful resortului de alimentație, cu secretari generali dela resortul de comerț și agricultură.

Adunarea o deschide Sâmbăta înainte de ameseazi de Aurel Popescu, care arăta marea importanță a întinuirii și organizării comercianților români.

După cuvântul dlor I. Gruiu, G. Precup și I. lepure, un vorbit de V. Osvadă, care salută congresul și agăduind comercianților sprijinul Consiliului direcțional.

Dl P. Bărsan, cere mai multă bunăvoiță și mai mult ajutor dela autoritățile noastre de vestăzi pentru clasa comercianților. Așteaptă în-

deosebi ca Banca Generală comercială să nu favorizeze pe străini, la societatea comerțătorilor români.

În sedința de după amesezi se desbat proiectul de statut al Asociației comercianților din Transilvania, Bănat, Crișana și Marasmir. Pentru săduse statutul, se înscrută membri și se încașează aproape o sută de milii de coroane.

In ziua a doua, Dumineca, se alege comitetul central executiv.

Dl Bărsan, delegat din vechiul regat, arată programul de lucrare al comercianților de acolo. Se primește ca punct de plecare pentru programul transilvanean.

După altă căteva cuvântări, sedința se ridică.

În adunarea de după amesezi se jine prima sedință a Asociației comercianților, sub prezidențialul dñs P. Bărsan.

Se statorește programul de munca și se încredințează comitetul cu însăptuirea însuși.

S'a mai decis înființarea unui organ de publicitate și unei tipografii, susținute de o societate pe acțiuni cu un capital corespunzător.

Intruniriile comercianților au decurs cu multă însluție.

Dorin Asociației comercianților români să ajungă că mai degrabă în factor însemnat în economia națională a României întregite.

Stirile zilei

Având în vedere scumpirea hârtiei și arcarea plăților lucrătorilor din tipografie, începând din 1 Iulie a. c. prețul abonamentului la Telegraful Român se urcă dela Cor. 40 — la Cor. 60 — anual.

Administrativă.

Dl. I. Maniu, Președintul Consiliului Dirigent, s'a năpălit Martii de București unde a lăsat parte la consiliile ministrăilor și a susținut punctul de vedere al Ardealului în fața actualiei situații, care se va lămuri în scurtă vreme.

Inscrierile. Resorțul Cultelor aduce la cunoștință publică, că înscrierile pentru anul școlar viitor la liceele de băieți și de fete preluate și susținute de statul român, se vor înțeala din 1—15 August.

Părinți și îngrăitorii sunt învitați să se prezinte cu băieții la direcțiunea liceelor respective, aducând cu sine toate actele de justificare.

Aviz. Joi, în 17 Iulie 1919, la 2 ore d. a. se vor împărtășii alimente (făină, fasole, ouă și sălăniță) cu prețurile maximale, pentru familiile românde mai lipsite, în deosebit pentru văduve cu copii, în Cartea Asociațională, Str. Șaguna Nr. 8. — Prezidenția Reuniunii Femeilor române

Prelungire. Termenul pentru înaintarea declarațiilor de despăgubire pentru Ardeal, Bănat și ținuturile românești din părțile ungurene se prelungeste până la 1 Septembrie 1919.

Sinodul național al bisericilor reformate, reunit la Nimes ca să consacre victoria dreptului și a libertății, a trimis telegramă de mulțumire președintelui Polacré și guvernului francez.

Recolta. După sării dela București, recolta de toamnă din întreaga țară este deplină îndeplinătoare pentru alimentarea populației. În Muntenia recolta va fi destinață pentru export.

Mehadia cu veștile sale izvoare, și gara, au fost preluate de Consiliul direcțional, resortul agriculturii, și puse la dispoziția publicului.

Restaurantele și hotelurile stau la dispoziția vizitatorilor.

Hymn. Domnul Nicolae Albani, notar comunul în Mohu, s'a fidantat cu dominoarea Eugenia Carabán, făcă fostului notar din aceeași comună.

Adunare. Toți înțeleptorii români din județul Târnava-mică sănt potuși la adunarea de constituire a secției județene, ce se va înțeala Sâmbăta în 2 August a. c. la 3 ore d. a. în sala festivă a casei județene din D. Sănmartin.

Comisar arestat. Din Cluj se anunță: Co-misarul de alimentație al județului Cojocna, cu numele *Căciula*, fost funcționar de bancă, este arestat împreună cu trei evrei, pentru săvârșirea de grave abuzuri. Arestatei sănii acuzați că au făcut speculații enorame și neierate.

S'a pierdut un portofel de piele de crocodil, cu ceva bani mărunți, legitimat de călătorie, și o scrisoare de la Albia către Banca Carpaților București, o plenipotențială subscrăbită de Wilhelmine Rudolf.

Alienat evadat. Dela ospiciul alienaților din Sibiu a fugit bolnavul facor *Tarner*, născut în Cuta, jud. Bacău-Brodrog. Semnalamente: de 42 ani, religia rom. cat. plugar, de statură mijlocie, negricios, mustațe tunse, vorbește încrești și grecoi, și îmbrăcat în haine de pânză cu stam-pila instituțional A. E.

La cez că s'ar sfârșit, trebuie predat instituții numit, sau la cea mai apropiată autoritate polițienească.

Parohul Vasile Jina din Subpastră, a binevenit a întregi cu căte cor. 90, în total 180 cor., legațele ce le-a întemeiat și anume: «Legatul Virginia Jina» și «Legatul Invățătorul Ioan Paicu» pentru ajutorarea copiilor saraci din Valea-Georgașul respective din *Calbor*, aplicații la meseria. Pentru noua joacă adusă pe altarul său noastră de mijloc exprimă sincere mulțumiri; Vic. *Tordășianu*, prez. Reuniunii meseriașilor săbieni.

«Hiena». A apărut Nr. 12 al revistei de știință politico-literară *«Hiena»* redactată de dñi Pamfil Ţeicaru și Cezar Petrescu, cu un bogat sunar.

Exemplu: 24 pagini cu numeroase ilustrații străjușă costă 50 bani.

Aviz. In zilele de 15, 17, 18 și 19 lunie a. c. se fac exerciții artilerieșe de trageri la întărirea locurilor din apropierea Școalăi de cedetă din Sibiu. Circulația și lucrul de câmp, în următoarele zile, sănt oprite în partea locului.

Directiunea liceului "Mihai Viteazul" în Alba-Iulia

Instițierea pentru înscriere

Inscrierile la liceul "Mihai Viteazul" în Alba-Iulia pentru anul școlar 1919—20 se vor face din 1—15 August a. c. în cancelaria liceului zilnic dela orele 8+12 și 2—4.

Părinți și rugăci a se prezenta în perioada împreună cu elevii, aducând următoarele acte:

1. Atestat școlar despre absolvarea clasei premergătoare;

2. Atestat de bolez, și de revaccinare.

Taxa de plătit este 100 Coroane. Acei elevi, cari cer scutirea de didactică, au să prezinte atestat de pașaport și trebuie să dovedească progres în studii cel puțin bun. În anul școlar vor funcționa clasele 1—V. Fetele se vor primi ca elevi extraordinare (privatiste).

Alba-Iulia, 11 Iulie 1919.

Directiunea.

Trente în Sibiu

Cinemato graful Orășelul, Piața Hermann Direcțorul: D-nă M. Scholtess.

Joi: Blăstănești soarelui, film senzațional. Titlu românesc.

Inceputul la ora: 9 seara.

Cinemato graful Apollo, Strada Schevici, Directoră: D-na Emil Toth.

Joi și Vineri: Vila misterioasă, dramă deținută în 4 acte.

Inceputul la ora: 9 seara.

Doi băieți

cu școală românească și deplin sănătosă se primește imediat ca elevi în Tipografia arhidiecezană din Sibiu.

Nr. 196/1919.

(162) 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a **Cacova**, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoulumentele sănț cele făsonate în tab.
B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții sănț îmanteze cererile insute conform normelor în vigoare, în terminul arătă, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și cu observarea dispozițiilor reglementare să se prezenteze poporului în biserică spre a căma, respectivă a celebra și cuvânta.

Se b.e.s. 4 iunie 1919.

Oficiul protopresbiteral în conțelegeră cu comitetul parohial.

Sergiu Medeanu
protopop.

Nr. 226/1919 prot.

(172) 2-3

Concurs

Pentru ocuparea a 3 (trei) posturi de învățători la școala confesională ortodoxă română din **Târnăveni**, tracăt Sibiu se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoulumentele împreunate cu aceste posturi sunt:

1. Salariul fundamental, conform legii în vigoare dela biserică plătit în rate lunare anticipative. Aduseale și evenualele gradăjii din ajutor de stat.

2. Curiat, grădină și lemnale necesare în natură pentru fiecare învățător.

Dela învățători se preîntende, ca să provadă în conțelegeră reciproc învățământul și în școală de repetiție. Cel ce va putea forma cor bisericesc, precum și cel ce va conduce școala de pomii și legumi, va primi remunerări deosebite.

Concurenții sănț îmanteze rugările provăzute cu toate documentele de lipsă (atestat de boțec, atestat ultim de la școala medie, diploma de învățător, atestat de serviciu, eventual alte atestate recomandatoare) subsemnatului oficiu în terminul deschis, având a se prezenta și în biserică din **Târnăveni**, cu popor sănț cunoască.

Sibiu, în 23 iunie 1919.

Oficiul protopopeac al Sibiului.

Dr. Ioan Stroia
protopop.

Ad. Nr. 47/1919 c. p.

(171) 2-3

Concurs

Pentru întregirea a trei posturi vacante de învățători la școala populară rom. gr.-or. din **Răsăritul**, protopresbiteral Sibului se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în «Telegraful Român».

Emoulumentele sănț cele legale, și anume: a) La postul I: Salari anual din mijloacele bisericești până la 1500 cor.; iar restul întregire dela stat. Reluat de locuință 240 cor. din mijloace bisericești.

b) La postul II și III: Ca la postul prim.

c) La postul al III-lea: Salari din mijloacele bisericești până la 1400 cor.; iar restul întregire dela stat. Reluat de locuință 140 cor. din mijloace bisericești.

Invățătorii instituți sănț obligați a căntă la strană în Dumineci și sărbători, și după apitită dinii; a conduce corul școlar, sau exercițiile practice în grădina școlară, sau gimnastică.

Concurenții sănț poftiți a se prezenta în comună până la expirarea concursului spre a fi cunoștiți.

Cererile de concurs provăzute cu toate documentele prescrise (atestat de boțec, atestatul ultimei clase medii, diploma de învățător, ev. atestate de serviciu și cursuri speciale) se vor înainta oficiului protopresbiteral tracăt.

Răsăritul, din sedința comitetului parohial gr.-or. înjună la 9/22 lumenie 1919.

Manu Lungu
paroș-președinte.

Nr. 232/1919. Aprobat:

Sibiu, în 23 iunie 1919.

Dr. Ioan Stroia
protopop.

Nr. 268/1919.

(159) 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului II de învățător la școala conf. gr.-or. română din **Romos**, protopresbiteral Orăștie, prin aceasta pe baza rezoluției consistoriale Nr. 3918/1919 **Școl. se publică concurs cu termen de 30 zile dela înaintă publicare în «Telegraful Român».**

Emoulumentele sănț:

1. Salariul legal și anume: dela comuna bisericăcească Cor. 1400 și restul dela stat, curăț și grădină în natură, lemn, amăsură coale de emoulumente.

Concurenții sănț asternă peștiile cu documentele de lipsă subsemnatului oficiu protopopesc în termen legal.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. roman al tracătului Orăștie în conțelegeră cu comitetul parohial.

Ioan Bunea,
notar.**Adam Basarab**
preș. com. paroh.**Vasile Domnă**
protopop.

Nr. 136/1919.

(160) 3-3

Concurs

Pentru întregirea postului al II-lea de paroh în parohia de clasă primă (I) **Brad**, protopresbiteral Zărindul se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoulumentele împreunate cu acest post sănț cele făsonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral în terminul deschis, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor reglementare se vor prezenta în vîrto Dumineac sau sărbătoare la biserică, spre a căntă, cuvânta, evenișul, a celebră.

Brad, la 26/26 lumenie 1919.

Oficiul protopresbiteral al Zărindului în conțelegeră cu comitetul parohial concernent.

Pompiliu Piso
adm. protopop.

Nr. 3357/1919.

(173) 1-3

Concurs din oficiu

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III **Sohar**, din protopresbiteral Abrud, după ce la concursurile I—II nu s'a anunțat nici un concurenț, în conformitate cu concluzia Sinodului arhiepiscopal Nr. 55 din 1911 se publică nou concurs din oficiu cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emoulumentele împreunate cu acest post de paroh sănț cele făsonate în coala B. pentru congruel.

Concursule înzestrăte cu documentele cerute se trimite în terminul deschis Consistoriul arhiepiscopal; iar concurenții — cu observarea prescrierilor din regulamentul pentru parohii — se vor înfăpta înaintea alegoriilor pentru a căntă, resp. a oficia, cuvânta și a face cunoștință cu poporul.

Sibiu, din sedința senatului bisericesc la 25 lumenie 1919.

Consistorul arhiepiscopal.

A spărț și se afiă de vânzare la Librăria arhiepiscopală:

Coniucrarea omului cu Dumnezeu.**Predici**

de

Mihai Păcăian,
protopopesc

și alii preoți din ppresbiteralul B.-Comloșului

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

Nr. 154/1919 prot.

(177) 1-3

Concurs

Pe baza statutului organic §. 63 combinat cu §. 23 punct 5 și a regulamentului pentru procedura la alegera de protopresbiteral, votat de congressul național-bisericesc al mitropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania sub Nr. 136 protocolar din 1888; în conformitate și cu ordinul consistorial din sedința plenară din 7 iunie 1919 Nr. 4439 prin aceasta se publică concurs pentru îndeplinirea postului de protopresbiteral în tracătul Zărindului.

Emoulumentele împreunate cu acest post de protopresbiteral sănț:

1. Dotăția protopresbiterală din fondul general administrativ.

2. Competență legală din fondul protopresbiteral.

3. Venitele parohiei de clasă primă din Brad.

4. Taxele normale din vizităriile canonice.

5. Cvarț în natură.

Concurenții au să documenteze calificării precești în concluzul congressul Nr. 111 din 1888.

Concurenții deodată cu concursele lor au să aștepte și o tabelă de calificării după rubricile indicate în regulamentul congressul din 1888 pentru procedura la alegera de protopresbiteral §. 12.

Concusele instruite cu toate documentele necesare să se subțeară la consistorul arhiepiscopal din Sibiu în răstignire de 30 de zile dela prima zi ce urmează după publicarea acestui concurs în ziarul «Telegraful Român».

Concusele intrate după expirarea termului nu se iau în considerare.

Brad, din sedința comitetului protopresbiteral al tracătului Zărindului, înjună la 24 lumenie 1919.

Pompiliu Piso m. p.,

adm. prot.

Ivan Micu m. p.,

notar.

Nr. 4847/1919 Plen.

Se aproba și se publică.

Sibiu, din sedința plenară a consistorului arhiepiscopal, înjună la 1/14 lumenie 1919.

Dr. Ilarion Pușcariu m. p.,

arhiepiscop.

Dr. Octavian Costea m. p.,

secretar.

Nr. 373/1919 of. prot.

(174) 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școală primară conf. gr.-or. română din **Cupeni**, protopresbiteral Cetății-de-pe-trăie, prin aceasta se publică concurs în «Telegraful Român» cu termen de 30 zile.

Emoulumentele acestui post sunt:

1. Salariul legal dela comuna bisericescă din repartiție Cor. 300 și dela stat întreaga diferență devenită, votată de de.

2. Reluat de grădină Cor. 20.

3. Locuință deplină corespunzătoare în edificiul școlii și

4. Trei stănjini de lemn de loc, cu care se va înalța și sala de prelegeri.

Concurenții sănț îmanteze petițile cu documentele necesare subsemnatului oficiu în terminul fixat și să se prezinte în vîrto sărbătoare și în comună ca concurență.

Lăpuș-unguresc, la 19 lumenie 1919.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. roman al tracătului Cetății-de-pe-trăie în conțelegeră cu comitetul parohial din Cupeni.

Andrei Ludu
protopop.